Pwyllgor Cyswllt Ystadegol Cymru

Cyd-bwyllgor ymgynghorol Ystadegau Gwladol

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 5 Hydref 2017

Parc Cathays, Caerdydd

Yn bresennol

Sara	Ahmad	SA	Llywodraeth Cymru
Gareth	Brand	GB	Llywodraeth Cymru
Lee	Clarke	LC	Cyngor Sir Caerdydd
Richard	Cardwell	RC	Cyfoeth Naturiol Cymru
Vicki	Doyle	VD	Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili
Alex	Fitzpatrick	AF	Llywodraeth Cymru
Alan	Jackson	AJ	Llywodraeth Cymru
Paul	Jones	PJ	Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent
Glyn	Jones	GJ	Llywodraeth Cymru
Steve	King	SK	Dinas a Sir Abertawe
Sue	Leake	SL	Llywodraeth Cymru
Geraint	Morgan	GM	Cyngor Sir Powys
Jenny	Murphy	JM	Uned Ddata Cymru
Scott	Orford	SO	WISERD, Prifysgol Caerdydd
Rhys	Powell	RP	Iechyd Cyhoeddus Cymru, GIG Cymru
Yuan	Shen	YS	Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr
Neil	Townsend	NT	Y Swyddfa Ystadegau Gwladol
Gowan	Watkins	GW	Llywodraeth Cymru
Andy	Wilson	AW	Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen
Lowri	Wyn Francis	LW	Cyngor Gwynedd

Ymddiheuriadau

Phillip	Barlow	Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro
Sioned	Cardew-Richardson	Estyn
Chris	Clarke	Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen
Fiona	Clay-Poole	Cyngor Bwrdeistref Sirol Castell-nedd Port Talbot
Brett	Davis	Heddlu De Cymru
Jill	Edge	Cyngor Sir Fynwy
Janine	Edwards	Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
Rhys	Fidler	Uned Ddata Cymru
Martin	Jennings	Comisiwn y Cynulliad
Nia	Jones	Llywodraeth Cymru
Sarah	Jones	Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru
David	Morgan	Cyngor Sir Penfro
Shan	Morris	Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru
Matthew	Scanlon	Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog
Andrew	Stephens	Uned Ddata Cymru

1	**Croeso, Cyflwyniadau ac Ymddiheuriadau**	
	• Agorodd GJ y cyfarfod a chroesawu aelodau newydd. Bydd SL/GJ yn cynnig dewis VC ar gyfer cyfarfod Gogledd Cymru yn y dyfodol • Nododd GJ fod Neville Evans, Ynys Môn, wedi ymddeol a’i fod wedi anfon ei ddymuniadau gorau a diolch am gydweithrediad yr aelodau yn ystod y cyfnod byr y bu'n mynychu'r cyfarfodydd hyn. Diolchodd GJ i Neville am ei amser ar y Pwyllgor.	
2	**Nodiadau'r cyfarfod diwethaf a diweddariad ar bwyntiau gweithredu**	
	• Cymeradwywyd cofnodion y cyfarfod blaenorol • Cam Gweithredu 1: GJ – Roedd rhai problemau wedi bod gyda gweminar StatsCymru; bydd yn bwydo yn ôl cyn hir gyda dyddiadau • Cam Gweithredu 3: Byddai GJ yn holi Scott Orford yn nes ymlaen yn y cyfarfod • Cam Gweithredu 4: Heb ei gwblhau • Cam Gweithredu 5: Bydd GJ yn dosbarthu nodyn • Cam Gweithredu 6: Rhoes JM y newyddion diweddaraf - mae data yn barod, unrhyw gwestiynau siarad â JM • Cam Gweithredu 9 a 10: Yn parhau. Nododd YS fod awgrym wedi bod mewn cyfarfod diweddar o awdurdodau lleol a gynhaliwyd gan CLILC y dylai rhai cwestiynau ynghylch boddhad â gwasanaethau fod yn gyson rhwng Arolwg Cenedlaethol Llywodraeth Cymru ac arolygon yr awdurdodau lleol • Cam Gweithredu 13: Tanlinellodd GJ bwysigrwydd adborth • Cam Gweithredu 14: JM i fynd ar drywydd materion â PAMs addysg • Cam Gweithredu 15: Dechreuodd GM drafodaeth ynghylch anawsterau wrth ddeall STEAM. Soniodd LW y gall unrhyw un elwa ar ddata STEAM hyd yn oed os nad yw'n talu i mewn iddo. SL i fwydo sgwrs yn ôl i Robert Lewis ynghylch STEAM. Cynigiodd JM wirio'r sefyllfa ar draws gwahanol awdurdodau • Camau Gweithredu 16-25: dim cwestiynau	**Cam gweithredu: JM i siarad ag Andrew Stephens ynghylch cwestiynau'r arolwg cenedlaethol a sut y gallai'r adborth o gyfarfod CLILC gael ei godi gyda thîm yr arolwg cenedlaethol** **Cam gweithredu: JM i gynnal ymarfer desg ar weithgarwch sy'n digwydd ar draws yr awdurdodau ar ddadansoddi twristiaeth.** **Cam gweithredu: SL i fwydo yn ôl i Robert Lewis ar y sgwrs ynghylch STEAM**
3	**Adolygu papurau gwybodaeth**	
	Y Diweddaraf am Ddemograffeg • Nododd GJ nifer o newidiadau staffio sy'n digwydd yn Llywodraeth Cymru: Bydd Adam Al-Nuaimi yn gadael cyn hir. Bydd Alan Jackson yn ymddeol ym mis Chwefror – yn ceisio cael rhywun yn ei le yn fewnol. Ymddeolodd Gwyneth Thomas ym mis Medi. Y diweddaraf ynghylch yr Uned Ddata • Roedd VD yn pryderu nad oes digon o adborth yn mynd i lywodraeth leol mewn perthynas ag asesiadau llesiant a bod diffyg cydgysylltu ar draws asesiadau llesiant ar Dasglu'r Cymoedd er enghraifft. • Cyfarfu AW â Bwrdd Iechyd Aneurin Bevan i siarad am ddatblygu sgiliau. Soniodd am y posibilrwydd o gynllun prentisiaethau i hybu sgiliau trosglwyddadwy.	**Cam gweithredu: JM i fynd â phryderon ynghylch dim digon o gyfathrebu â'r Awdurdodau Lleol yn ôl i'r Uned Ddata**

	• Dywedodd GJ fod Llywodraeth Cymru i weithio gyda'r awdurdodau lleol i ryddhau mwy o ddata gan y credir bod data agored yn beth da. Fframwaith Datblygu Cenedlaethol (NDF) • Nid oedd y tîm yn gallu mynychu'r cyfarfod. Roedd awgrym y gallai cyfarfod ffôn ar wahân ar yr NDF a datblygiadau mawr ymlaen fod o ddefnydd.	
4	**Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol**	
	Ffoniodd David Thomas i roi diweddariad ar adrodd ar dueddiadau'r dyfodol. • Mae Objective Connect yn ffordd o rannu gwaith sy'n cael ei wneud ar dueddiadau'r dyfodol. Gofynnwyd a yw pobl wedi bod yn defnyddio hyn • Dywedodd VD fod problemau wrth gael mynediad i Objective Connect a bod amserlenni tynn ar gyfer y cynlluniau llesiant lleol nesaf yn golygu nad oes modd gwneud llawer o ddadansoddi. Roedd rhywfaint o ddadansoddi wedi cael ei gomisiynu ar lefel Gwent ar gyfer tueddiadau'r dyfodol; bydd VD yn rhannu gwybodaeth am hyn yn y grŵp • Soniodd PJ am y bwlch sgiliau ar gyfer dadansoddiad atchweliad o fewn ALI/PSBs • Soniodd GJ am yr adroddiad blynyddol ar lesiant a oedd wedi'i gyhoeddi yng Nghymru sef 'Llesiant yng Nghymru' • Medi 2018 fydd y dyddiad cyhoeddi nesaf ond caiff y tudalennau 46 o ddangosyddion diweddaru drwy gydol y flwyddyn • Mae pob un o'r saith naratif ar gael ar fformat PDF i'w hargraffu • Byddem yn gwerthfawrogi adborth ar ddefnyddioldeb a chynnwys y safle, trwy survey monkey - darperir dolen ym mlog arfaethedig GJ.	**Cam gweithredu: Rhoi i DT restr o'r rhai sy'n bresennol er mwyn iddo gylchredeg dolen Objective Connect i ddeunydd Tueddiadau'r Dyfodol** **Cam gweithredu: GJ i gylchredeg dolenni i adroddiad Llesiant Cymru a chynnwys cais am adborth ar adroddiad Llesiant Cymru yn ei flog arfaethedig**
5	**Y Rhaglen Dystiolaeth ar Gyflwr Tai (HCEP) - diweddariad**	
	Rhoes GW wybodaeth am nod a chefndir arolwg HCEP a nod Adnodd Dadansoddi'r Stoc Dai i (HSAR). • Mae Arolwg Cyflwr Tai Cymru (WHCS) yn casglu data ac yn dadansoddi ar lefel genedlaethol yn unig yn lle edrych ar awdurdodau lleol penodol • Disgwylir adroddiad yn adlewyrchu canlyniadau'r arolwg yn ystod Hydref 2018, canlyniadau wedi'u diweddaru ar dlodi tanwydd ddiwedd 2018 • Codwyd y sampl o'r Arolwg Cenedlaethol felly mae'n cynrychioli Cymru'n dda ac yn sicrhau y caiff oedran yr eiddo ei ddala • Cyfarfod ag NDF i drafod materion tai • Mae gan GB ddiddordeb mewn adborth ar ddiben drafft HSAR ac mae arno angen mewnbwn oddi wrth randdeiliaid. • Defnyddir HSAR ochr yn ochr ag Arolwg Cenedlaethol Cymru • Mae adroddiad ar argaeledd setiau data perthnasol ar gael. Roedd gan LWF ddiddordeb mewn cael hyn. GB i rannu â'r aelodau. • GB yn awyddus i glywed am unrhyw ffynonellau eraill o ddata a allai fod ar gael • Disgwyl gallu defnyddio HSAR i fodelu data WHCS i lefel is (yn ddaearyddol ac yn ôl math)	**Cam gweithredu: GB i gylchreded adroddiad ar argaeledd setiau data ar gyfer HSAR a gofyn am adborth.**

6	**Rhannu Gwybodaeth**	
	Gweler Unrhyw Fater Arall	
7	**Prawf Cyfrifiad 2017**	
	Rhoes Neil Townsend (NT) y newyddion diweddaraf ar Brawf Cyfrifiad 2017. • Erbyn 2021 angen deall pa fathau o bobl sy'n llenwi'r Cyfrifiad ar-lein o'i gymharu ag ar bapur • Profi fformat a derbynioldeb cwestiwn posibl ar Hunaniaeth Rywiol • Cynnal Prawf Cyfrifiad 2017 ar draws saith ardal o'r wlad i dreialu prosesau ar-lein a gwahanol fersiynau o'r cwestiwn ar Hunaniaeth Rywiol. • Nid oedd unrhyw dystiolaeth o ostyngiad mewn diddordeb pan gynhwyswyd y cwestiwn ar Hunaniaeth Rywiol. • Cynllunio ar gyfer cyfradd ymateb o 75 y cant ar-lein yn 2021 • Cyfradd ymateb o 43 y cant ar gyfer Prawf Cyfrifiad 2017 – yr uchaf oedd Powys 54 y cant a'r isaf Southwark 34 y cant • Rhoes ONS brawf hefyd ar effeithiolrwydd llythyrau atgoffa • O edrych ar ymatebion ar-lein, roedd cynnydd nodedig pan newidiwyd arddull y llythyr a phan roddwyd cod ar-lein i'r defnyddiwr eto.	**Cam gweithredu: NT i gylchredeg copïau o lythyr atgoffa cyntaf y Prawf Cyfrifiad a llythyr atgoffa'r Tîm Cipolwg ar Ymddygiad (BIT) er mwyn i'r aelodau weld y gwahanol arddulliau.**
8	**Pynciau a Chwestiynau Cyfrifiad 2021.**	
	Cafwyd cyflwyniad gan Neil Townsend. • 1095 o ymatebion i ymgynghoriad pynciau ONS yn 2015 • Pwysau am flychau ychwanegol ar y cwestiwn ethnigrwydd • Efallai y bydd angen diweddaru'r cwestiwn ar gymwysterau ac o gofio'r amser cyfartalog y mae'n cymryd i'w gwblhau • Tanlinellodd VD fod y cwestiwn ar gymwysterau'n aneglur i brentisiaid • Mae'n debygol y caiff cwestiwn newydd a anelir at Gymuned y Lluoedd Arfog ei argymell • Tanlinellodd AW y mater o wahaniaeth mewn gallu o ran y cwestiwn am y Gymraeg a'r angen i brif iaith gael ei rhannu'n Gymraeg a Saesneg. Er hynny, nododd GJ ei bod yn bwysig sicrhau nad oes diffyg parhad o ran data am nifer y siaradwyr Cymraeg.	**Cam gweithredu: Bydd NT ac SL yn edrych ar fater cwestiwn y Cyfrifiad ar gymwysterau a phrentisiaid.**
9	**Diwygio Lles**	
	Cyflwyniad gan Sara Ahmad (SA) ar Ddiwygio Lles ac yn arbennig, cyflwyno Credyd Cynhwysol (UC) yn raddol ac argaeledd data ystadegol. • Esboniodd SA mai taliad misol yw UC i helpu aelwydydd ar incwm isel i dalu costau byw • Yn ôl y sôn mae problem ynghylch amseroedd aros i rai hawlwyr cyn cael eu taliad UC cyntaf • Os dilynir yr amserlen bresennol mae'r cynllun cyflwyno graddol ar gyfer y Gwasanaeth Llawn (ar gyfer hawlwyr newydd ac ‘ymfudwyr naturiol’) yn anelu at gyrraedd holl awdurdodau lleol Prydain Fawr erbyn Medi 2018 • Bwriedir i Ymfudo a Reolir yn achos hawlwyr budd-daliadau presennol bara rhwng 2019 a 2022	

	• Mae'r Adran Gwaith a Phensiynau wedi rhyddhau canllawiau diwygiedig ar flaensymiau ac mae wedi rhyddhau map rhyngweithiol i weld ystadegau UC • Data arbrofol newydd ar gael oddi wrth DWP ar bobl ac aelwydydd ar UC (gan gynnwys gwybodaeth am 'amodoldeb' e.e. ceiswyr swyddi, a chydrannau budd-daliadau e.e. tai, plant, anabledd) • DWP yn ymgynghori ar gynlluniau i estyn yr ystadegau sydd ar gael ar UC (daeth i ben 24 Hydref). Mae ystadegau ar gosbau ar gael o hyd. Cyflwyniad gan Alex Fitzpatrick (AF) ar 'Gontractau Dim Oriau'. • Yr elfen gyffredin rhwng pob contract dim oriau yw'r diffyg isafswm oriau wedi'u gwarantu • Cyhoeddir data gan ONS fel 'contracts that do not guarantee a minimum number of hours'. Rhoes 883,000 am 'gontractau dim oriau' yn y Du rhwng Ebrill-Mehefin 2017. • Gallai rhywfaint o'r cynnydd yn nifer y contractau dim oriau sydd wedi'u cofnodi yn ddiweddar fod oherwydd gwell ymwybyddiaeth o'r term 'contract dim oriau'.	
10	**Unrhyw Fater Arall**	
	• Tynnodd SK sylw at y nodyn a gylchredwyd am BRES, gan danlinellu'r data mwy mân ar lefelau is sydd ar gael a bod y ffiniau talgrynnu wedi'u diwygio • Mynegodd GJ anawsterau wrth gael mynediad i'r VML. Er hynny, mae AF i'r farn y bydd hyn yn llai o broblem i'r awdurdodau lleol oherwydd eu gwahanol systemau gweithredu • Nodwyd bod Llywodraeth Cymru'n ystyried dewisiadau ar gyfer ymdrin â BRES ar StatsCymru a gofynnodd a oedd defnyddwyr yn fodlon cael gafael ar ddata trwy NOMIS • Mae VD yn hapus i ddod i siarad yn fwy am y gwaith y mae ei hawdurdod lleol yn ei wneud gyda sefydliad Happy Cities / Happy Communities • Nododd RP fod diweddariad i Fframwaith Canlyniadau Iechyd y Cyhoedd dros Gymru (PHOF) wedi cael ei gyhoeddi yn ddiweddar. Arf sy'n datblygu yw hwn; byddai PHW yn croesawu adborth ar y ffordd y mae'n cael ei gyflwyno. • Cododd JM fater ynghylch cael papurau ar gyfer y cyfarfod ar fyr rybudd, ond canmolodd y ffaith bod yr agenda'n brydlon.	**Cam gweithredu: Yr aelodau i fwydo unrhyw sylwadau yn ôl ar y PHOF to RP**

Rhif	**Crynodeb o'r Pwyntiau Gweithredu**	**Statws**
1.	**JM i siarad ag Andrew Stephens ynghylch cwestiynau'r arolwg cenedlaethol a chael adborth gan dîn yr Arolwg Cenedlaethol**	
2.	**JM i gynnal ymarfer desg ar weithgarwch sy'n digwydd ar draws yr awdurdodau ar ddadansoddi twristiaeth.**	
3.	**SL i fwydo yn ôl i Robert Lewis ar y sgwrs ynghylch STEAM**	
4.	**JM i fynd â phryderon ynghylch dim digon o gyfathrebu â'r Awdurdodau Lleol yn ôl i'r Uned Ddata**	

5.	Rhoi rhestru o fynychwyr i DT er mwyn iddo gylchredeg dolen Objective Connect	
6.	GJ i gylchredeg dolenni i adroddiad Llesiant Cymru a chynnwys cais am adborth ar adroddiad Llesiant Cymru yn ei flog arfaethedig	
7.	GB i gylchreded adroddiad ar argaeledd setiau data ar gyfer HSAR a gofyn am adborth.	
8.	NT i gylchredeg copïau o lythyr atgoffa cyntaf Prawf Cyfrifiad a anfonwyd allan a llythyr atgoffa'r Tîm Cipolwg ar Ymddygiad er mwyn i'r aelodau weld y gwahanol arddulliau.	Cwblhawyd 301017
9.	Bydd NT ac SL yn edrych ar fater cwestiwn y Cyfrifiad ar gymwysterau a phrentisiaid	
10.	Yr aelodau i fwydo unrhyw sylwadau yn ôl ar y Fframwaith Canlyniadau Iechyd y Cyhoedd (PHOF) diweddaraf i RP	